Diakonhjemmet Sykehus

HØRINGSSVAR – REGIONAL FAGPLAN FOR FYSIKALSK MEDISIN OG REHABILITERING I HELSE SØR-ØST

Diakonhjemmet sykehus takker for muligheten til å gi en høringsuttalelse på utkast til «Regional fagplan for fysikalsk medisin og rehabilitering». Vi vil gi våre innspill knyttet til noen av de seks prioriterte områdene.

Innledning

Diakonhjemmet sykehus ser positivt på at Helse Sør-Øst RHF i forbindelse med Regional Utviklings-plan 2040 har valgt ut Rehabilitering som delstrategi med egen fagplan.

Kommentarer til noen av de prioriterte områdene

Inneliggende rehabilitering i tidlig fase

Rehabilitering trenger spesiell oppmerksomhet for å bli ivaretatt godt nok ved akuttsykehus der tempoet er høyt. Derfor er det bra at Helse Sør-Øst RHF er opptatt av at tverrfaglig *rehabilitering må starte parallelt med akutt medisinsk behandling* for alle pasienter med risiko for langvarige funksjonstap.

Som ideelt sykehus med sektoransvar har Diakonhjemmet sykehus notert seg Fagplanens modell for opptrapping av tidlig-rehabilitering ved sykehus/helseforetak. Vi tror imidlertid det skal flere tiltak til for å oppnå at samtlige akuttenheter ved et sykehus har nødvendig fokus på tidlig-rehabilitering. Diakonhjemmet sykehus etablerte på slutten av 2021 et *Sentralt Rehabiliteringsutvalg*, bestående av en leder fra hver av klinikkene og brukerrepresentant. Dette kan være et viktig tiltak. Sentralt Rehabiliteringsutvalg, som skal bidra til fremtidsrettet rehabilitering i tråd med overordnede føringer, står nå klart til å implementere de målene som Fagplanen skisserer. Ved sykehuset er det også etablert en *Faggruppe rehabilitering* med fagpersoner fra alle aktuelle enheter på sykehuset, som kan bidra i gjennomføringen.

Fagplanen setter som mål at sykehusene skal utarbeide rutiner og prosedyrer som sikrer at alle aktuelle pasienter skal ha en *rehabiliteringsplan* som følger pasienten gjennom hele forløpet. Fagplanen peker også på at pasientens egne mål for mestring, omsorg og deltakelse skal prege møtet mellom pasient og helsepersonell, noe som vil gjenspeile seg i rehabiliteringsplanen. Samtidig er det viktig med nært samarbeid med primærhelsetjenesten som skal følge opp med å gi mange av pasientene bistand til å øke selvhjelpsferdigheter, og fremme uavhengighet og selvstendighet med tanke på å mestre hverdagen, enten det blir hjemme eller på institusjon.

Fagplanen peker på at Helse Sør-Øst RHF skal igangsette arbeidet med å definere hvilke standardiserte *kartleggingsverktøy som skal benyttes som sjekkliste* for når ulik tverrfaglig ressurs skal kontaktes i tidlig-rehabiliteringsfase. Det blir viktig at disse kartleggingsverktøyene kommer *raskt*, slik at man sikrer at det allerede i akuttfasen igangsettes tiltak som er rettet mot funksjon og fører til bedret aktivitet og deltakelse på sikt.

Like viktig blir det at Helse Sør-Øst RHF bidrar aktivt til at *finansieringssystemet* i større grad enn i dag gjenspeiler ressursinnsatsen i tidlig tverrfaglig rehabilitering.

Helhetlige og sammenhengende pasientforløp

Diakonhjemmet sykehus støtter Fagplanens mål om å etablere *et system for samhandlings-møter/overføringsmøter mellom tjenestenivåene for den enkelte rehabiliteringspasient*, der brukeren gis mulighet til deltakelse.

I Diakonhjemmet sektor er det etablert to fagutvalg med representanter fra sykehuset, sektorbydelene, fastlege og brukere. Høringsutkastet til Fagplanen er behandlet i fagutvalgene med tanke på en uttalelse, og det kom forslag om hente ideer fra FACT-modellen for å skape gode tilbud til pasienter med spesielle rehabiliteringsbehov. I denne modellen samarbeider fagpersoner fra primærhelsetjeneste spesialisthelsetjeneste i et felles team.

Diakonhjemmet sykehus støtter også fagplanens fokus på å bruke Helsefellesskapene til å sette rehabilitering på dagsorden. Helsefellesskapene er også helt nødvendige beslutningstakere for å kunne gjennomføre relevante prosjekter og fatte nødvendige beslutninger for gode pasientforløp. I Oslo helsefellesskap er rehabilitering allerede satt opp som et at sju satsingsområder.

Helsefellesskapenes rolle i å realisere fagplanen bør poengteres tydeligere.

Muskel – og skjelettplager og langvarige smertetilstander

Når det gjelder pasienter med *muskel- og skjelettplager og langvarige smertetilstander* merker sykehuset seg målet om at pasientgruppen i større grad skal få poliklinisk helsehjelp fremfor døgnbaserte tilbud, og at bruk av invasiv behandling skal reduseres Vi ser også anmodningen om at sykehusene og primærhelsetjenesten sammen skal utvikle og etablere mestringsrettede tiltak i primærhelsetjenesten.
Her vil også Helsefelleskapene ha en sentral rolle – ikke minst for å sikre lokalt tilpassede tilbud.

Det må være et mål å få til finansieringsordninger som gjør det økonomisk lønnsomt med konservativ behandling fremfor operasjon.

Fokus på prehabilitering vil etter vår mening være et viktig bidrag til et bedret kirurgisk resultat, inkl. godt postoperativt rehabiliteringsforløp.

Høringsutkastet nevner så vidt utfordringer knyttet til muskel/skjelettplager og komorbiditet relatert til psykisk helse og avhengighet. Tiltak knyttet til denne pasientgruppen bør tydeliggjøres i planen.

Arbeid og utdanning i rehabilitering

For pasienter i *arbeidsfør alder*, som har behov for arbeidsrettede helsetjenester, vil sykehuset arbeide for å imøtekomme behovet for at arbeid og utdanning skal være integrert i alle forløp, og at NAV og sykehuset skal koordinere samtidige tjenester.

Kompetanse, rekruttering og utdanning

Mangel på helsepersonell med relevant og nødvendig kompetanse innen fysikalsk medisin og rehabilitering vil bli en stor utfordring de nærmeste årene. Det vil være helt nødvendig at spesialist – og primærhelsetjenesten samarbeider om rekruttering, utdanning og kompetanseutvikling for å nå målene i fagplanen. (Ref. Helsepersonellkommisjonens rapport)

Oppgavedeling mellom forvaltningsnivåene må tydeliggjøres.

Forskning og fagutvikling

Diakonhjemmet sykehus har allerede i dag en stor *forskningsaktivitet*, og sykehuset ser positivt på at Helse Sør-Øst RHF vil vurdere å etablere et målrettet regionalt forskningsnettverk for fysikalsk medisin og rehabilitering med bred deltakelse fra regionens ikke-universitetssykehus.

Diakonhjemmet sykehus

06.07.2023

Torunn Nesset

Samhandlingsrådgiver,

avdeling fag og kvalitet